

Kúria

Ügyiratszám: BGH.I.B.1.3/2018/3.

**2017. évi
SZÖVEGES BESZÁMOLÓ**

1. Feladatkör, tevékenység

1.1. A címhez/alcímhez tartozó intézmények száma, neve, törzskönyvi azonosító száma, honlapjának címe

Név: Kúria

PIR törzsszám: 304001

Honlap: <http://www.kuria-birosag.hu>

1.2. Az új intézmény és a feladat jogszabályi megalapozása

A Kúria tevékenységét Magyarország Alaptörvénye, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.), továbbá a vonatkozó eljárási törvények rendelkezései alapján végzi.

1.3. A címhez/alcímhez tartozó intézményeknél (egyenként vagy intézménytípusonként) ellátott tevékenységi kör, az év során teljesült feladatok, a szakmai feladatokban bekövetkezett változás, jellemző mutatókkal a szakmai működés értékelése

Az Alaptörvény, a sarkalatos törvények és a vonatkozó jogszabályok értelmében a Kúria elbírálja a törvényben meghatározott ügyekben a törvényszék, továbbá az ítéltábla határozatai ellen előterjesztett jogorvoslatokat, valamint a felülvizsgálati kérelmeket, emellett

- a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz,
- dönt az önkormányzati rendelet Alaptörvényen kívüli más, magasabb szintű jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről,
- dönt a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról,
- elbírálja a népszavazással kapcsolatos jogorvoslatokat,
- polgári és közigazgatási ügyekben a bírósági határozat ellen irányuló, ún. valódi alkotmányjogi panasz sikeressége esetén dönt a követendő eljárásról, azaz a konkrét jogvitában meghatározza az alkotmányellenes helyzet megszüntetésének eljárási eszközét,
- az elvi bírósági határozatokon kívül elvi bírósági döntéseket is közzétesz, valamint
- joggyakorlat-elemzést folytat a jogerősen befejezett ügyekben, ennek keretében feltárja és vizsgálja a bíróságok ítélezési gyakorlatát (Bszi. 24. § (1) bekezdés).

A Kúriának az Alaptörvényben, valamint a Bszi.-ben foglalt feladat-és hatásköreit érintő jogszabályi változás a 2016-os évben nem történt. Mindazonáltal az új polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény, továbbá a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 2018. január 1-jei hatályba lépésére, továbbá a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 2018. július 1-jei hatályba lépésére figyelemmel a Kúria kiemelt figyelmet fordított az új eljárásjogi jogszabályok alkalmazására történő felkészülésre.

Vállalkozási tevékenységet a Kúria nem végez; részvétele gazdasági társaságokban nincs.

A Kúria 2017. évi szakmai és igazgatási célkitűzéseinek meghatározása során elsősorban a 2012. évben megfogalmazott célkitűzésekből kellett kiindulni, hiszen ezek között számos hosszú távú, több éven átívelő célkitűzés van. Iránytűként szolgált továbbá a Kúria 2013 őszén elfogadott középtávú intézményi stratégiája, amely az általános célként megfogalmazott átlátható, eredményes és hatékony működést a Kúria társadalmi környezetének és szakmai irányító szerepének figyelembevételével bontja részcélokká.

A következőkben a 2017-es évben teljesült feladatokról olvasható rövid összegzés, ezt követi a 2017. év szakmai működésének értékelése.

1.3.1. Az egységes és magas színvonalú ítélkezési gyakorlat biztosítása az új jogegységi eszközökben rejlő lehetőségek kiaknázásával

A 2017. évi célok között szerepelt az ítélkezési gyakorlat aktuális kérdéseinek vizsgálata kúriai joggyakorlat-elemző csoportok keretein belül. A társadalom széles körét érintő, illetve a joggyakorlat egysége szempontjából kiemelkedő fontosságú jogalkalmazási problémák feltárása érdekében 2016. november 30-án rendezett tanácskozáson a Kúria vezetői mellett több állami szerv (ÁSZ, GVH, MNB) képviselője, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke és többi jogi kar képviselője is részt vettek, és javaslatot tettek a 2017-es évben vizsgálandó kérdésekre. A javaslatokra figyelemmel, a Kúria kollégiumvezetőinek véleménye alapján 2017. évre az alábbi nyolc vizsgálati tárgykörben álltak fel joggyakorlat-elemző csoportok:

1. A büntetés-végrehajtási bírói gyakorlat, különös tekintettel a reintegrációs őrizetre
2. A harmadfokú eljárással kapcsolatos ítélkezési gyakorlat
3. A választási és népszavazási eljárásokkal kapcsolatos jogorvoslat
4. A hatályon kívül helyezés gyakorlata közigazgatási perekben
5. A munkáltató kártérítési felelősségével kapcsolatos bírói gyakorlat
6. A rokontartás szabályaival kapcsolatos bírói gyakorlat
7. A jegyző birtokvédelmi eljárásának bírói kontrollja
8. Közérdekű adatok kiadásával kapcsolatos perek

A jogszabály rendelkezése értelmében az elemző csoportok vezetői és tagjai a Kúria bírái. Az előző évekhez hasonlóan az elemző csoportok munkáját – élve a jogszabály által adott lehetőséggel – idén is külső szakértők segítették, akik között egyaránt megtalálhatók az alsóbb fokú bíróságok bírái, más jogász szakmák képviselői, valamint egyetemi oktatók és tudományos kutatók. A 2017. évi elemző

munkát is jelentős mértékben megkönnyítették az előző években szerzett tapasztalatok. A cél ebben az évben is az volt, hogy a felmerülő elméleti kérdések minél hamarabb sok szempontú műhelyvitákban kapjanak egyértelmű megoldást. Mindez segítheti az ügyek gyors és színvonalas elintézését.

A joggyakorlat-elemzés eredményeiről a csoport vezetője összefoglaló véleményt készít. Az összefoglaló véleményt a Kúria vizsgálati tárgykör szerint illetékes vitatja meg és dönt annak elfogadásáról. Az elfogadott összefoglaló vélemények a Kúra internetes honlapján, a <http://www.kuria-birosag.hu/hu/joggyakorlat-elemzo-csoportok-osszefoglaloj> oldalon érhetők el.

A 2017-es évben a Kúria jogegységi tanácsai a következő jogegységi határozatokat hozták:

- Az 1/2017. BJE számú büntető jogegységi határozatot, amely a 2/2016. BJE számú jogegységi határozat hatályon kívül helyezéséről rendelkezett. E jogegységi aktust az Alkotmánybíróság 19/2017. (VII.18.) AB határozatával alaptörvény-ellenesnek nyilvánította és megsemmisítette. A megsemmisített jogegységi határozat a szexuális erőszak büntetnének speciális esetének minősítésével kapcsolatban fogalmazott meg iránymutatást. A jogegységi igény ezzel nem vált alaptalanná, ám a Kúriának – jogalkotói jogosítványok hiányában – nincs módja érdemben újabb jogegységi döntést hozni a kérdésben. Ezt követően az Országgyűlés a 2017. évi CLXXVII. törvénnyel módosította a Btk. 197. §-át.
- Az 1/2017. számú KMPJE határozatot, amely kimondta, hogy a tulajdonjognak haszonélvezeti jog fenntartásával történő átruházása esetén a haszonélvezeti jog bejegyzéséhez nem kell külön jogcím, sem bejegyzési engedély. Ilyen esetben az ingatlanügyi hatóságnak a fenntartott haszonélvezeti jogot a tulajdonjog bejegyzési kérelem teljesítésével egyidejűleg, hivatalból kell bejegyeznie.
- A 2/2017. KMPJE határozatot, amely az új Pp. és a Kp. 2018. január 1-jei hatályba lépésére, valamint arra is tekintettel, hogy a régi Pp. az általános és a közigazgatási perekben alkalmazandó speciális szabályokat is tartalmazza, a közigazgatási és polgári tárgyú eljárásjogi iránymutatások közül meghatározta azokat, amelyek az új eljárási kódexek alkalmazása körében is megfelelően irányadóak. Azok az elvi iránymutatások, amelyeket e jogegységi határozat rendelkező része nem tartalmaz, csak a régi Pp. alapján elbírálandó ügyekben alkalmazhatók.
- Az 1/2017. PJE határozatot, amely a polgári eljárásjogi tárgyú iránymutatások közül meghatározta azokat, amelyek az új Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadóak.

A 2017-ben megalkotott kollégiumi vélemények közül különös figyelmet érdemelnek a következők:

- Az 1/2017. (III.27.) KMK vélemény, amelyben a Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium megállapította, hogy a gyülekezési jogról szóló törvény alkalmazásakor a bíróságnak vizsgálnia kell a bíróság zavartalan működésének garantálásáért felelős bírósági vezető nyilatkozatát. Megállapította továbbá, hogy az adott ügy tárgyalásának időpontjában az üggyel összefüggésben tartott demonstráció további körülmények vizsgálata nélkül is

alkalmas lehet annak megállapítására, hogy a gyülekezés a bíróság működését súlyosan veszélyezteti. A gyülekezési jog korlátozásának arányossága adott esetben tehát annak eldöntését jelenti, hogy a jog gyakorlása súlyosan veszélyezteti-e a bíróságok független, pártatlan működését. Alapjogi szempontból ugyanis nem lehet elfogadható, ha a gyülekezés a bíróságokra történő nyomásgyakorlásra irányul.

- A 4/2017. (XI.28.) KMK vélemény, amelyben a Kollégium az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi perekkel összefüggésben többek között megállapította, hogy amennyiben a munkavállaló legalább valószínűsítette, hogy hátrány érte és valamely, a törvényben megjelölt védett tulajdonsággal rendelkezik, a munkáltatónak kell bizonyítania, hogy nincs összefüggés az okozott hátrány és a védett tulajdonság között.
- Az 5/2017. (XI.28.) KMK vélemény, amely a Kollégium a joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos munkaügyi pereket illetően rögzítette, hogy valamely joggyakorlás nem lehet egyszerre tételes jogszabályba ütközés miatt jogellenes és a joggal való visszaélés tilalmába ütköző; a joggal való visszaélés esetén ugyanis a jogsértés nem nyilvánvaló. Több jogcímre történő egyidejű hivatkozás esetén a bizonyítási eljárás során nem a kereseti kérelem sorrendjében előadottak határozzák meg a jogellenességi okok vizsgálatát. Ilyen esetekben előbb a tételes jogszabályba ütközés, majd amennyiben diszkriminációra történő hivatkozás is volt, az előbbi alaptalansága esetén az egyenlő bánásmódról törvény szerinti bizonyítás lefolytatását követően, az emiatti megalapozatlanság megállapítása után van lehetőség az általános magatartási követelmények – a joggal való visszaélés, az együttműködési kötelezettség, a jóhiszemű és a tisztességes eljárás követelménye – megsértésének vizsgálatára.
- Az 1/2017. (IX.11.) PK vélemény, amelyben a Kúria Polgári Kollégiuma az ingatlan közös tulajdonának megszüntetésével kapcsolatos egyes kérdésekben foglalt állást. Így többek között megállapította, hogy a felek a közös tulajdon megszüntetését egybehangzóan ugyanazon a módon kérik és annak feltételei igazoltak, a bíróság a sorrendben megelőző megszüntetési módot vagy módokat nem vizsgálja. A társasházzá alakításhoz külön keresetre nincs szükség, ám szükséges valamelyik fél erre irányuló nyilatkozata, amelyhez az alapító okirat tervezetét és a bejegyzésre alkalmas alaprajzot csatolnia kell.
- A 2/2017. (XI.13.) PK vélemény, amelyben az új polgári perrendtartás 2018. január 1-jei hatályba lépésére figyelemmel a Kollégium meghatározta a felülvizsgálat engedélyezése során irányadó szempontokat a következetés és egységes gyakorlat kialakítása érdekében. Így többek között megállapította, hogy a felülvizsgálat megtagadásáról szóló végzést kizárólag abból a szempontból kell indokolni, hogy a felülvizsgálat miért nem volt engedélyezhető. Ha a fél több engedélyezési okra is hivatkozik, a felülvizsgálatot megtagadó végzésben minden engedélyezési okra ki kell térni.

Kiemelendő, hogy a fentiek közül

- a gyülekezési jog bíróságokat érintő gyakorlásának egyes kérdéseiről,
- az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi perek egyes

kérdéseiről,

- a joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos munkaügyi perekben felmerült egyes kérdésekről
- az ingatlan közös tulajdonának megszüntetésével kapcsolatos egyes kérdésekről

szóló kollégiumi vélemények az adott tárgykörhöz kapcsolódóan elvégzett joggyakorlat-elemzés eredményeinek figyelembevételével születtek meg.

1.3.2. A Kúria jogegységi aktusainak felülvizsgálata

A jogbiztonság szempontjából elengedhetetlen, hogy a Kúria a jogszabályi változásokra, továbbá az Alkotmánybíróság Alaptörvény-értelmező tevékenységére figyelemmel időről-időre felülvizsgálja jogegységi aktusait.

A Kúria jogegységi tanácsai 2017-ben összesen négy jogegységi határozatot hoztak, amelyek közül az 1/2017. BJE számú jogegységi határozat a 2/2016. BJE büntető jogegységi határozat hatályon kívül helyezéséről rendelkezett.

Az 1/2017. PJE számú jogegységi határozatban a jogegységi tanács az új polgári perrendtartás hatályba lépésére figyelemmel döntött arról, hogy a Kúria, illetve jogelődje, a Legfelsőbb Bíróság eljárásjogi rendelkezést tartalmazó korábbi iránymutatásai közül melyek azok, amelyek az új Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadóak.

2017-ben két közös közigazgatási-munkaügyi-polgári jogegységi határozat született. Ezek közül a 2/2017. KMPJE számú jogegységi határozat – figyelemmel az új Pp. és a Kp. 2018. január 1-jei hatályba lépésére, továbbá arra, hogy a régi Pp. az általános és a közigazgatási perekben alkalmazandó speciális szabályokat is tartalmazza – rendelkezett arról, hogy a korábbi közös, eljárásjogi tárgyú iránymutatások közül melyek azok, amelyek az új Pp. és a Kp. alapján elbírálendő ügyekben is irányadó; és melyek azok, amelyek csak a régi Pp. alapján elbírálendő ügyekben alkalmazhatók.

A 2017-es évben a Kúria kollégiumai összesen hét kollégiumi véleményt alkottak. Ezek közül az ingatlan közös tulajdonának megszüntetésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2017. (IX. 11.) PK vélemény az 1/2008. (V.19.) PK vélemény VIII. pontját meghaladótnak tekintette.

1.3.3. Felkészülés az új polgári perrendtartás és a közigazgatási perrendtartás szabályainak alkalmazására

Az új polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése különleges kihívást jelent a Kúria számára: polgári és közigazgatási ügyszakban egyaránt ki kell alakítania befogadási eljárásának gyakorlatát. Kiemelkedő jelentősége van annak, hogy a befogadási eljárás az állampolgárok számára átlátható, egységes szempontrendszeren nyugvó eljárásként szilárduljon meg a Kúria gyakorlatában.

Éppen ezért a Kúria vezetése fontosnak tartotta megismerni, hogy az Alkotmánybíróság 2012. január 1-jét követően – amikor az actio popularis jellegű, tehát bárki által előterjeszthető absztrakt utólagos normakontroll indítvány lehetősége megszűnt – miként alakította ki befogadási gyakorlatát. Megvizsgálta annak lehetőségeit is, hogy az ítélkező tanácsokat e feladatuk teljesítése során – a bírói függetlenség tiszteletben tartásával – megfelelő számú és képzettségű igazságügyi alkalmazott segítse, továbbá az azonos ügyszakban eljáró tanácsok részvételével koordinációs testületek működjenek az egységes gyakorlat kialakítása érdekében.

1.3.4. Az új Polgári Törvénykönyv alkalmazásában felmerülő jogértelmezési kérdések feltárása

1.
A 2014 őszén felállított új Ptk. Tanácsadó Testület 2017. évi működése elmélyült szakmai beszélgetéseket hozott, többek között a közös tulajdon megszüntetése és a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség témaköreiben. Miután a testület nem a bírósági szervezetrendszer része, véleményei semmilyen kötőerővel nem bírnak, ugyanakkor a testület ülésein megfogalmazódó gondolatok segítséget nyújthatnak a jogkereső közönségnek e történelmi jelentőségű, új magánjogi kódex alkalmazásának kezdeti lépéseiben.

2017. évben a testület hat állásfoglalást tett közzé az alábbi kérdésekben:

- Alkalmazható-e a Ptk. 3:24.§ (1) bekezdésében foglalt felelősségi szabály alkalmazása abban az esetben, ha a vezető tisztségviselő jogviszonya a Ptké. 9.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint meghozott döntés vagy a Ptké. 9.§ (3) bekezdésében meghatározott időpont előtt keletkezett?
- A jogi személy határozatainak bírósági felülvizsgálata iránt indult perekben hatályon kívül helyezhető-e a határozat a Ptk. 3:37.§ (1) bekezdése alapján, ha a határozat megfelel ugyan a létesítő okiratban foglaltaknak, de a létesítő okirat tartalma a Ptk. 3:4.§ (3) bekezdésébe ütközik?
- Megállapítható-e a jogi személy létesítő okiratának a jogszabályba ütközése a szerződésekre alkalmazandó semmisségi okok (Ptk.6:88-6:98.§) miatt?
- A Ptk. 6:142. § alkalmazásában hogyan kell értelmezni az „ellenőrzési körön kívül eső” mentesülési okot? Lehet-e ellenőrzési körön belüli az olyan objektív körülmény, amely a szerződésszegő által nem volt befolyásolható, és amely a gondos ellenőrzéssel sem volt elhárítható?
- Milyen módon alkalmazható Ptk. a 6:142. § szerinti objektív kontraktuális kártérítési felelősség gondossági kötelek esetén?
- Ingyenes szerződések esetén a Ptk. 6:145.§-ában foglalt rendelkezés alkalmazható-e?

Az állásfoglalások a <http://www.kuria-birosag.hu/hu/ptk> linken érhetők el.

2.

2016. április 1-jén, a Kúria dísztermében tartották meg első találkozójukat az új Ptk. jogegységi csoportok. E csoportok létrehozásának egyik oka az volt, hogy olyan együttműködési forma jöjjön létre, amely nélkülözi a hierarchikus elemeket, kizárólag szakmai érdeklődésen alapul, és amelyen belül felvethetők problémák, amelyekre azonnali reakció várható.

A kezdeményezés másik oka az, hogy újonnan szabályozott jogterületek esetén a Kúria működése meglehetősen lassú. A hagyományos út – azaz amikor egy ügy elindul a járásbírói vagy a törvényszéki szinten és a fellebbezési fórumok után eljut a Kúriára – egy teljesen új kódex esetében, mint amilyen az új Ptk., nem járható. Sőt, joggal érheti az igazságszolgáltatást az a vád, hogy nem figyel fel elég gyorsan a kulcsproblémákra. A jogegységi csoportok feladata éppen ezért nem az azonnali válaszok megtalálása, hanem az új Ptk.-val kapcsolatos gyakorlat folyamatos figyelésén keresztül a kulcsproblémák jelzése.

A jogegységi csoportok öt témakörben működnek: az ember mint jogalany és a személyiségi jogok, családjog és öröklési jog, jogi személyek, dologi jog, kötelmi jog. Az egyes csoportok tagjai elsősorban online felület segítségével tartanak kapcsolatot; fontosnak tartom azonban, hogy a csoporttagok időről-időre személyesen is megosszák egymással tapasztalataikat.

2017-ben két alkalommal is lehetőség nyílt a személyes tapasztalatszerésre. A 2017. február 17-i találkozón minden jogegységi csoportból egy-egy tag 10-15 perces előadás keretében ismertette a csoport által vizsgált gyakorlati kérdéseket. A 2017. november 10-i találkozón pedig első alkalommal került sor ún. tematikus tanácskozásokra: valamennyi csoporttag két előre meghatározott témakör közül választhatott (gondnoksági perek, ingatlan-nyilvántartási perek), amelyekben az előre kiküldött problémafelvetésekből és a meghívott előadók gondolataiból kiindulva folyt a tapasztalatszere.

1.3.5. A civil szervezetek nyilvántartásával kapcsolatos jogalkalmazási problémák feltárása

A tavalyi évben folytatódott a civil szervezetek nyilvántartásával kapcsolatos bírói gyakorlat egységesítése érdekében az OBH elnökével egyetértésben 2015-ben életre hívott konzultációs testület munkája, amelyben az ítélőtáblák, a törvényszékek, a Kúria és a Legfőbb Ügyészség képviselői mellett az Országos Bírói Hivatal szakértői is részt vesznek. A havonta-kéthavonta ülésező testület állásfoglalásai a bíróságok központi intranetes oldalán jelennek meg. A kezdeményezés eredményeként a nyilvántartási ügyszakban egységesebbé vált a gyakorlat, csökkent a fellebbezések száma.

A testület 2017-ben hat alkalommal ülésezett és – a teljesség igénye nélkül – az ügyész fellebbezési joga, az egyesületi tag kizárásának alapjául szolgáló okok, a kizárás során tisztességes eljárás elvének érvényesülése, a civil szervezet névhasználati joga, a kuratóriumi tagok visszahívása esetén követendő eljárás, a szakszervezeti szövetség jogállása, az egyesület közgyűlésének kizárólagos hatáskörébe tartozó döntések, a külföldről támogatott szervezettel kapcsolatos bejelentési kötelezettség, a névkizárólagosság követelménye, az alapítói jogok és kötelezettségek átruházásának lehetőségei vonatkozásában foglalt állást.

1.3.6. Devizakölcsön-szerződésekkel kapcsolatban felmerülő jogértelmezési problémák feltárása

Az érvénytelenségi perekkel összefüggésben a bíróságok által megküldött kérdéseket, jelzéseket összegyűjtő és azokat megtárgyaló konzultatív testület 2017-ben is folytatta munkáját. Az ülésekről készült emlékeztetők a Kúriai Döntések című lapban jelentek meg.

A kisértékű perek nagy számára, továbbá az új polgári perrendtartás 2018. január 1-jei hatályba lépésére figyelemmel is konzultációs testület állt fel. A testület állásfoglalásokat dolgozott ki a perelőkészítés különböző módjaival kapcsolatban, megoldási javaslatokat terjesztett elő a keresetkiterjesztés, pertársaság, a jogerő kérdése, a bírósági meghagyás, a tárgyalás elmulasztása és a kisértékű perek szabályainak elmulasztása témakörökben is. Az állásfoglalás a Kúria honlapján 2017. június 14-én jelent meg.

A kisértékű perek konzultációs testület e munka lezárását követően 2018-tól az új Pp. alkalmazásában felmerülő gyakorlati kérdéseket vizsgáló konzultációs testületté alakult át.

1.3.7. A gyakornoki program folytatása

A 2017. évi gyakornoki program pályázati felhívása 2017 januárjában jelent meg a Kúria honlapján, a pályázatok beérkezésének határideje 2017. február 20-a volt. Összesen 16 pályázat érkezett, egy pályázó munkahelyi okokból visszavonta pályázatát. Ennek megfelelően a Kúria és a doktori iskolák képviselőiből álló bizottság 2017. március 23-án tizenöt doktorandusz pályázatát értékelte személyes meghallgatás alapján.

A pályázatok értékelését két szempontból végezte a testület. Az első szempont a szakmai felkészültség volt, vagyis annak kérdése, hogy valóban hasznos lehet-e egy kúriai gyakorlat a kutatási célok eléréséhez, a doktori tanulmányok elmélyítését is szolgálja-e. Ezzel kapcsolatban a testület azt vizsgálta, hogy az adott kutatási témához kapcsolódik-e egyáltalán bírói gyakorlat. A második szempontot az a szándék jelentette, hogy a Kúria bepillantást kíván adni az ifjú tudósgenerációnak a napi gyakorlatba. Végül a testület a második szempont előtérbe helyezésével mind a tizenöt pályázó számára lehetőséget adott arra, hogy doktori tanulmányait kúriai gyakorlattal alapozza meg. A döntés ismertetését követően dr. Suba Ildikó főtitkár-helyettes tájékoztatta a gyakornokokat a kutatási engedéllyel és a munkába lépéssel kapcsolatos tudnivalókról.

A Kúria Büntető Kollégiuma egy, a Polgári Kollégium hat, a Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium nyolc gyakornokot fogadott. A gyakornokok egy-egy kúriai ítélkező tanácshoz lettek beosztva, munkájukat a Kúria kijelölt tanácselnöke vagy bírója felügyelte és értékelte.

Az együttműködés negyedik évének tapasztalatait a Kúria és a doktori iskolák vezetői, a programban részt vett doktoranduszok, továbbá a munkájukat felügyelő kúriai bírák 2017. december 4-én közös tanácskozás keretében vitatták meg.

A tanácskozáson először a jelen lévő gyakornokok számoltak be tevékenységükről. Többen kiemelték, hogy az egyéves kúriai gyakorlat a kutatói munkát élővé tette, és a kutatáson túl is komoly szakmai fejlődést jelentett számukra. A gyakornoki munka során gyűjtött tapasztalatokat, kutatási eredményeket a doktoranduszok tudományos publikációkban és konferencia-előadásokban hasznosították. Az együttműködés eredményeit több gyakornok a doktori disszertáció megírásához is fel tudta használni.

Ezt követően a Kúria instruktori feladatokkal megbízott bírái értékelték az egy éves együttműködést. Egybehangzó álláspontjuk szerint a gyakornokok éltek azzal a lehetőséggel, hogy megismerhetik azt a gondolkodásmódot, amellyel egy kúriai ítélkező tanács megközelíti a jogkérdéseket. A Kúria munkáját segítette, hogy a gyakornokok a kúriai gyakorlatban jelenlévő, élő jogértelmezési kérdéseket választottak kutatási témákként (pl. önkormányzati normakontroll, zaklatás, a munkáltató ellenőrzési jogköre), az eljáró tanácsok több esetben is tudtak meríteni a gyakornokok által készített publikációkból.

A Kúria és a doktori iskolák vezetői e tanácskozáson vitatták meg a gyakornoki program továbbfejlesztésének lehetséges irányait is. A doktori iskolák megjelent képviselői is kölcsönösen előnyösnek minősítették a programot, ugyanakkor felhívták a figyelmet arra, hogy négy éves lett a doktori képzés, így előfordulhat, hogy valaki akár négy éven át részt vesz a programban. A további együttműködés lényeges szempontja, hogy a doktori iskolák az ítélkezés szempontjából releváns témákban kutató hallgatókat ösztönözzék a gyakornoki programban való részvételre. A megbeszélés végén a doktori iskolák képviselői átvették a Kúria kollégiumai által összeállított, az ítélkezési gyakorlat szempontjából jelentős kutatási témajavaslatokat.

A fentieket összegezve elmondható, hogy a Kúria gyakornoki programja a 2017-es évben is eredményesen zárult, hatékonyan szolgálta a fő célkitűzéseket: egy állandóan mozgásban lévő, új szemléletmódokat hozó gyakornoki kar jelenlétét, illetőleg a leendő főtanácsadók megtalálását.

1.3.8. Főtanácsadói rendszer kiépítése

A Kúria és az OBH stratégiájával összhangban 2014-ben indult el az a folyamat, amelynek eredményeként a Kúrián a tartós titkári foglalkoztatás megszüntetésére kerül sor. Tekintettel arra, hogy a Kúrián nincsenek olyan feladatok, amelyeket a titkárok önálló hatáskörben végezhetnének, ennek a foglalkoztatási formának a hosszabb időtartamon keresztüli fenntartása indokolatlan. Ezzel egyidejűleg lehetővé vált egy olyan főtanácsadói rendszer kialakítása, amely hatékonyan képes segíteni a bírók érdemi munkáját.

A Kúrián 2015. év óta folyamatosan kerülnek kialakításra főtanácsadói álláshelyek, az engedélyezett és betöltött létszám jelenleg 18 fő. A Kúria főtanácsadói rendszere a kölcsönös tanulás elvén nyugszik; egymástól tanulni viszont csak bizalmi légkörben lehetséges. A legtöbb esetben a tudomány világából érkező főtanácsadók eltérő szemléletük, bizonyos jogterületeken meglévő elmélyültebb szaktudásuk révén érdemben tudják segíteni a Kúria bíráinak munkáját. Működésük azonban csak akkor lehet eredményes, amennyiben megismerik az ügyek végső fokon történő elbírálásához és az ítélkezési gyakorlat egységének biztosításához szükséges felsőbbírói

szemléletmódot. A bírói szervezetrendszer csúcsán elhelyezkedő Kúria biztosítja a lehetőséget, hogy a főtanácsadók ráláthassanak a bírói joggyakorlat alakulására, megismerkedhessenek a napi jogértelmezési kihívásokkal, belülről lássanak rá az ítélkezési tevékenységre. E folyamatos tapasztalatszerzést a főtanácsadók is nélkülözhetetlennek tartják.

1.3.9. Visszatérés a régi Igazságügyi Palotába

A Kúria szakmai és erkölcsi tekintélyének megőrzése elképzelhetetlen történelmi elődeink tisztelete, az általuk megfogalmazott szakmai-etikai értékek követése nélkül. A hagyománytiszteletnek egyúttal a Kúria külső megjelenésében is meg kell mutatkoznia, így különösen a legfelső bírói fórumnak otthont adó épületnek kell mind külső, mind belső kialakításában tükröznie az intézmény közel ezer évre visszatekintő múltját és a bírói hatalmi ágban betöltött vezető szerepét. A 2012. évben nyilvánvalóvá vált az a kormányzati szándék, hogy a Kúria idővel visszatérjen a Hauszmann Alajos által tervezett, 1896-ban elkészült és átadott Igazságügyi Palotába, amely ma a Néprajzi Múzeumnak ad otthont.

2017. szeptember 13-án a Kúria eredeti, Kossuth téri épületébe történő visszaköltözéséről szóló együttműködési szándéknyilatkozatot írtak alá az érintett intézmények (Kúria, OBH, Legfőbb Ügyészség) vezetői. A nyilatkozat arról rendelkezik, hogy az intézmények együttműködnek, és a rekonstrukció során érdekeik teljes körű képviselete céljából létrehozzák a „Kúria Épület Projekt” szervezetet.

Az OBH elnöke által működtetett projektszervezet 2017 második felében több ülést is tartott, amelyen a Kúria képviselői is részt vettek. 2017 szeptemberében elindult a helyiségigények előzetes felmérése és a tervezési program összeállítása, amelyet a részt vevő intézmények két körös egyeztetés során véleményeztek. A Kúria képviselői is részt vettek a projekt eredményes lebonyolítása érdekében szervezett külföldi tanulmányúton, amelynek során a bécsi székhelyű osztrák legfelsőbb bíróságra (Oberster Gerichtshof) és a lipcsei székhelyű Szövetségi Közigazgatási Legfelsőbb Bíróságra (Bundesverwaltungsgericht) látogattak.

2017 végén a Steindl Imre Program harmadik ütemével kapcsolatos egyes döntések meghozataláról szóló 2025/2017. (XII.22.) Korm. határozat módosította a tárgyban korábban meghozott, a Program megvalósítása egyes elemeinek előkészítését végző állami tulajdonú, nonprofit gazdasági társaság alapításáról szóló 1788/2016. (XII.17.) Korm. határozat 6. pontját.

A módosított 6. pont a Miniszterelnökséget vezető minisztert és az Országgyűlés Hivatala főigazgatóját együttesen hívja fel, hogy gondoskodjanak a tervezési program több változatban való elkészítéséről, a szükséges mértékben a Budapest V. kerület, Markó utca 16. szám alatti épület használatára vonatkozó javaslattal együtt. A tervezési program elkészítésének határideje 2018. szeptember 30-a. Mindezekre figyelemmel a Kúria Épület Projekt keretében lefolytatott egyeztetések a 2018-as évben tovább folytatódnak.

1.3.10. A szakmai működés értékelése

A nagy eljárásjogi kódexek megújulása, a közigazgatási bíraskodás önálló eljárásjogi alapokra helyezése önmagában is komoly kihívások elé állítja az ítélkező bírót. Nem elegendő ugyanis az új jogszabályok megtanulása, a folyamatos önképzés: biztosítani kell az adott eljárási kódex hatályba lépése előtt indult ügyeknek a korábbi eljárási törvénnyel összhangban történő elbírálását, egyúttal pedig ki kell alakítani az új eljárásjogi rendelkezések alkalmazásának következetes, a jogkereső állampolgár számára átlátható gyakorlatát.

A Kúria számára mindez egy további kihívással, a befogadási eljárás gyakorlatának kialakításával is kiegészül. Közigazgatási perekben a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, az állított jogszabálysértést akkor vizsgálja a Kúria, ha az a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása, a felvetett jogkérdés különleges súlya vagy társadalmi jelentősége, az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége, vagy a korábban közzétett kúriai ítélkezési gyakorlattól való eltérés miatt indokolt.¹ Polgári perekben pedig az értékhatárra, vagy a másodfokú bíróság által azonos jogszabályi rendelkezések és jogi indokok alapján helybenhagyott ítéletre figyelemmel kizárt felülvizsgálatot a Kúria kivételesen mégis engedélyezheti, ha azt törvény más okból nem zárja ki. Az engedélyezés törvényben meghatározott okai megegyeznek a közigazgatási perrendtartásban írt indokokkal.²

E jogintézmény nem előzmény nélküli. A jogalkotó a 2001. évi C. törvénnyel már tett kísérletet arra, hogy biztosítsa a Legfelsőbb Bíróság számára azt a szabadságot, hogy csak a joggyakorlat egységes és továbbfejlesztése szempontjából lényeges ügyekkel foglalkozzon. A befogadhatóságról a Legfelsőbb Bíróság bírāja, mint egyesbíró döntött, határozata ellen jogorvoslatnak nem volt helye. Az Alkotmánybíróság e rendelkezést 2004-ben többek között arra hivatkozással semmisítette meg, hogy a felülvizsgálati eljárás során a jogorvoslati és jogegységi funkciók keveredése sérti a jogbiztonságot, mert az érintettek számára nem előrelátható, hogy mely esetekben, milyen elvi kérdés alapján lesz a felülvizsgálati kérelem befogadható. Ha azonban az elvi jelentőségű ügyek kiválasztásának objektív szempontjait a jogegységi határozatok és más jogegységi aktusok kijelölik, akkor a kiválasztás alkotmányos szempontból nem aggályosabb, mint amikor az ügy tárgya vagy a kérelemben vitatott érték a különbségtétel alapja. Főleg úgy, hogy nem öncélú válogatásról van szó, hanem a jogegységesítő szemlélet biztosításáról.

A befogadási gyakorlat kialakítása egyúttal munkaszervezési kérdés is. Mind a közigazgatási perrendtartás, mind az új polgári perrendtartás egyértelműen rendelkezik arról, hogy a Kúria háromtagú tanácsban, tárgyaláson kívül határoz a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságáról, illetve felülvizsgálat engedélyezéséről.³ A beadványok formai és tartalmi szempontú szűrése tehát a bírói függetlenség része, ami nem zárja ki, hogy az ítélkező tanácsokat e feladatuk teljesítése során megfelelő számú és képzettségű igazságügyi alkalmazott segítse, továbbá az azonos ügyszakban eljáró tanácsok részvételével koordinációs testületek működjenek az egységes gyakorlat kialakítása érdekében.

¹ 2017. évi I. törvény 118.§ (1) bekezdés

² 2016. évi CXXX. törvény 409.§ (1)-(2) bekezdés

Mindezekre figyelemmel a 2017-es év joggal nevezhető a felkészülés évének.

A visszaállított Kúria működésének hatodik esztendejében újabb jelentős változásokra készül. 2018-tól lehetőség nyílik arra, hogy a Kúria visszatérjen abba a jogi kultúrkörbe, ahol a legmagasabb szintű igazságszolgáltatási fórum mérlegelheti, hogy mely ügyeket tartja a jogrendszer működése, az ítélkezési gyakorlat egysége szempontjából olyan fontosnak, hogy azokat érdemben elbírálja. Az e változásra történő felkészülés kivételes feladat, amelynek iránya évtizedekre meghatározza a Kúria működését. A felkészülés megtörtént; a színvonalas megoldások megtalálása ismét a Kúria bírának szellemi teljesítményén múlik.

1.4. Az intézményen belül a szervezeti és a feladatstruktúra korszerűsítésére tett intézkedések

1.4.1. Az egyedi ügyekben folytatott ítélkező tevékenység időszerűségének javítása

A Kúria vezetése célul tűzte ki, hogy valamennyi, a Kúriára érkező felülvizsgálati ügy egy éven belül befejezésre kerüljön. Ennek érdekében a Kúrián az Ügykezelő Iroda vezetője – a 2014-ben kiadott intézkedési tervnek megfelelően – kimutatást készít a tárgydőszak végén 9 hónapon túl folyamatban maradt ügyekről (a határnap feltüntetésével), és e kimutatást intézkedés céljából megküldi az illetékes kollégiumvezetőnek, továbbá a Kúria főtitkárán keresztül az elnökhöz. Ennek alapján lehetőség nyílik az ügyek „előregedése” okainak feltárására és a szükséges – kollégiumvezetői vagy elnöki – intézkedések megtételére.

1.4.2. Belső szabályzatok

A Kúria a jogszabályok által kötelezően előírt szabályzatokkal rendelkezik, melyek a belső számítógépes hálózaton minden munkavállaló számára megismerhetőek.

A Kúria kiemelt fontosságot tulajdonít a belső szabályzatok rendszeres felülvizsgálatának. Így a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás, valamint a közpénzek szabályszerű, átlátható és hatékony felhasználása érdekében tovább folytatódott a gazdálkodási szabályzatok aktualizálása.

Ennek keretében megújult a Kúria Számviteli politikája, az Eszközök és források értékelési szabályzata, a Pénz- és értékezelési szabályzat, a Kötelezettségvállalás, pénzügyi ellenjegyzés, érvényesítés, utalványozás rendjéről szóló szabályzat, a Számlarend, a Selejtezési szabályzat, a Közbeszerzési szabályzat, a Gazdasági Ügyrend, az Anyaggazdálkodási és raktározási szabályzat, a Tárgyieszköz-gazdálkodási szabályzat, a Reprezentációs szabályzat, a Munkaruha szabályzat, az Ideiglenes külföldi kiküldetés szabályzata; továbbá módosításra került a sajtó tájékoztatásának rendjéről szóló utasítás és a Kúria Ügyviteli szabályzata. Újjonnan kiadott elnöki utasítás szabályozza a lakásbérleti, albérleti hozzájárulás, valamint a lakhatási hozzájárulás igénylésének feltételeit.

A 2017. évben a Kúria Informatikai Biztonsági Szabályzata, a Szervezeti integritást sértő események kezelésének eljárásrendje, az Integrált kockázatkezelés eljárásrendje, valamint a Kúria esélyegyenlőségi terve is módosult.

³ 2016. évi CXXX. törvény 411.§ (1) bekezdés, 2017. évi I. törvény 118.§ (2) bekezdés

Az elmúlt évben a Kúria ellenőrzési nyomvonalát tartalmilag és szerkezetileg is teljesen megújult, a Kúria középtávú stratégiai céljai, fő- és alfolyamatait rendszerezésre, a folyamatgazdák kijelölésére, a kulcsfolyamatok beazonosításra kerültek; a Kúria folyamattérképe és kockázati univerzuma elkészült.

Figyelemmel a Nemzetgazdasági Minisztérium által kiadott módosított kézikönyvmintára a Kúria Belső Ellenőrzési Kézikönyve is aktualizálásra került a 2017. évben.

Valamennyi szabályzatban rendezettek a működéshez kapcsolódó, pénzügyi kihatással járó, jogszabályban vagy egyéb közjogi szervezetszabályozó eszközben nem szabályozott kérdések.

2. Az előirányzatok alakulása

2.1. Költségvetési feltételek változásának hatása

A pénzügyi lehetőségeket messzemenően figyelembe vevő takarékos gazdálkodás eredménye, hogy a Kúria 2017-ben is valamennyi fizetési kötelezettségének határidőn belül eleget tett.

A főbb kiadási tételek feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti előirányzat 2016.	Eredeti előirányzat 2017.	Módosított előirányzat 2016.	Módosított előirányzat 2017.	Teljesítés 2016.	Teljesítés 2017.
Személyi juttatások	2 088 800	2 365 900	2 217 352	2 572 189	2 180 701	2 509 536
Munkaadókat terhelő adók, járulékok	524 500	605 100	649 476	624 703	619 734	580 335
Egyéb működési célú kiadások			1 578	105 302	1 578	105 302
Dologi kiadások	289 700	289 700	255 955	256 442	251 186	248 925
Felújítások			124 692	160 488	80 834	102 944
Beruházások	4 000	4 000	64 354	81 003	35 520	59 958
Kiadások összesen	2 907 000	3 264 700	3 313 407	3 800 127	3 169 553	3 607 000

A személyi juttatásokra fordított kiadás az előző évi tényadathoz képest 15,1%-os növekedést mutat. A személyi juttatások növekedésben szerepet játszott a bírói illetményalap 2017. január 1-jétől történő 5%-os emelése, továbbá az igazságügyi alkalmazottak tekintetében a 2017. szeptember 1-től alkalmazott új bértábla szerinti besorolás. A Kúria intézményénél csak nagy tapasztalattal rendelkező bírák felvételére kerülhet sor, így kezdő bírák fizetési fokozatba sorolásának nincs alkalmazott gyakorlata.

A 2017. évi elemi költségvetésben munkaadókat terhelő adók, járulékok kiadására 605,1 millió Ft került rögzítésre, melyhez képest a tényleges kifizetés 580,3 millió Ft lett. A teljesítés 4,1%-kal

kevesebb az eredeti előirányzatnál, a 2016. évi teljesítéshez (619,7 millió Ft) képest pedig 6,4%-os csökkenést mutat. A munkáltatót terhelő adók teljesítésének előző időszakhoz képesti csökkenése a szociális hozzájárulási adó 5 százalékponttal történő mérsékléséből adódott, mely különbséget a 2017. év folyamán a központi költségvetésbe befizetésre került. Az adó- és járulékfizetési kötelezettségeknek a Kúria mindig pontosan és határidőben eleget tett.

Dologi kiadásra a 2017. évi költségvetésben előirányzatként 289,7 millió Ft került megállapításra. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve dologi kiadásokra éves szinten 256,4 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2017. évben 248,9 millió Ft került felhasználásra, a rendelkezésre álló további 7,5 millió Ft összegű előirányzat felhasználása kötelezettségvállalással terhelt maradvány formájában áthúzódik 2018 évre. A 2016. évi dologi kiadási teljesítéshez képest, 2017. évben a kiadási tételek vonatkozásában átrendeződés, az összkiadások tekintetében pedig csökkenés figyelhető meg.

2017-ben egyéb működési célú kiadások között került elszámolásra a 2016. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) szerinti befizetési kötelezettséggel érintett szociális hozzájárulási adóhoz kapcsolódó megtakarítás teljesítése (103,7 millió Ft), továbbá a Kúria nemzetközi szervezetekben betöltött tagsága révén 2017. évben fizetendő nemzetközi tagsági díjak összege (1,6 millió Ft).

A felhalmozási kiadások feladatteljesítéssel összefüggő alakulását a 2.1.4. pont tartalmazza részletesen.

2.1.1. Az előirányzatok évközi változásai, a tényleges teljesítéseket befolyásoló tényezők

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés
Személyi juttatások	2 365 900	2 572 189	2 509 536
Munkaadókat terhelő adók, járulékok	605 100	624 703	580 335
Dologi kiadások	289 700	256 442	248 925
Egyéb működési célú kiadások	0	105 302	105 302
Felújítás	0	160 488	102 944
Intézményi beruházás	4 000	81 003	59 958
K i a d á s o k összesen:	3 264 700	3 800 127	3 607 000
Működési költségvetési bevételek	192 000	239 949	239 949
Működési célú átvett pénzeszközök	0	4 824	4 824
Felhalmozási bevételek	0	750	750
Költségvetési támogatás	3 072 700	3 410 750	3 410 750
Pénzforgalom nélküli bevétel	0	143 854	143 854
B e v é t e l e k összesen:	3 264 700	3 800 127	3 800 127

A beszámolási időszakban rendelkezésre álló pénzügyi eszközök biztosították a zavartalan gazdálkodást. A Kúria 2017. évi kiadásaira a költségvetésben 3 264,7 millió Ft került jóváhagyásra, ami 12,3%-kal több az előző évi elemi költségvetési értéknél. A tervezett kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan túlnyomórészt (94,1%-ban) költségvetési támogatás biztosította. A támogatás eredeti előirányzatához (3 072,7 millió Ft) képest a teljesülés 3 410,8 millió Ft lett, amely az eredeti előirányzatnál 11,0%-kal magasabb, a 2016. évi tényadat összegét (2 940,6 millió Ft) 16,0%-kal haladta meg.

A még hiányzó rész forrása „saját bevétel” volt. 2017. évben a Kúriának a tervezetthez képest 47,9 millió Ft működési bevételi többlete keletkezett. A saját bevétel túlnyomó része az épület üzemeltetéséhez kapcsolódóan továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások ellenértékének, illetve a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítéltábla részére épületüzemeltetési szolgáltatás ellentételezéseként kiszámlázott átalánydíjak teljesítéséből, továbbá a „Kúria Döntések” című kiadvány 2016. január 1-jétől megváltozott elszámolásából adódott.

A 2016-2017. év folyamán a Kúria, mint társkedvezményezett részt vett „A legfelsőbb bíróságok, mint a bírósági szervezet hatékonyságának biztosítékai az Európai Unióban” című, JUST/2015/JACC/AG/QUAL/8484 számú uniós projekt megvalósításában. A Kúria részére a projekt lebonyolítására 2016. június 14-én 4,8 millió Ft összegű támogatási előleg került biztosításra, mely működési célú átvett pénzeszközként történő elszámolása szakaszosan történt.

A Kúria felhalmozási bevételét egy gépjármű értékesítéséből származó 0,7 millió Ft képezte.

A beszámolási időszakban gazdálkodásra 3 607,0 millió forintot fordítottunk, amely 13,8%-kal több az előző évhez képest. Ezen összegből működési kiadásokra 3 444,1 millió forintot, míg felhalmozási kiadásokra (intézményi beruházásra, felújításra) 162,9 millió forintot használtunk fel.

A beszámolási időszakban a költségvetési kiadások egyenlegében 535,4 millió forint előirányzat növekedés következett be, így az éves gazdálkodás során 3 800,1 millió Ft állt rendelkezésre.

Az év folyamán, a törvényes kereteken belül és az igények figyelembe vételével kormányzati, NGM hatásköri, irányító szervei és intézményi hatáskörben került sor előirányzat módosításokra.

Az előirányzat változások hatásköri megbontása a következő volt:

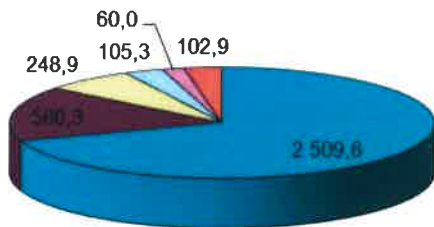
- **Kormány hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 5,0 millió Ft,
- **Irányító szervei hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 225,8 millió Ft,
- **NGM hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 155,9 millió Ft.
- **Intézményi hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 148,7 millió Ft.

Az így rendelkezésre álló pénzügyi keretek, az egyes kiemelt előirányzatokat terhelő kiadási teljesítésekhez megfelelő fedezetet biztosítottak.

A módosítások következtében a működési kiadások előirányzata 297,9 millió Ft-tal, a felhalmozási kiadásokra fordítható rész pedig 237,5 millió Ft-tal növekedett.

adatok millió Ft-ban

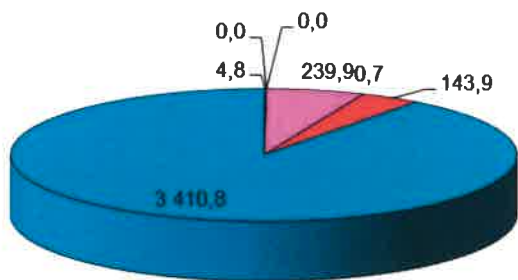
A tárgyévi költségvetési kiadási előirányzat megoszlása

- Személyi juttatások
- Munkaadót terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó
- Dologi kiadások
- Egyéb működési célú kiadások
- Beruházások
- Felújítások

adatok millió Ft-ban

A tárgyévi költségvetési bevételi előirányzat alakulása

- Működési célú átvett pénzeszközök
- Felhalmozási célú támogatások
- Közhatalmi bevételek
- Intézményi működési bevételek
- Intézményi felhalmozási bevételek
- Előző évi maradvány
- Költségvetési támogatás

2.1.2. A személyi juttatások előirányzatának és teljesítésének alakulása, létszámváltozások

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti	Módosított	Teljesítés
Foglalkoztatottak személyi juttatásai	2 285 269	2 492 354	2 429 701
Külső személyi juttatás	80 631	79 835	79 835
Személyi juttatások összesen	2 365 900	2 572 189	2 509 536
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	605 100	624 703	580 335

Személyi juttatások kiadásaira 2017. évben az elemi költségvetésben 2 365,9 millió forint állt rendelkezésre.

A **foglalkoztatottak személyi juttatás** előirányzata 207,1 millió Ft-tal növekedett az eredeti előirányzathoz képest.

A foglalkoztatottak személyi juttatások előirányzata biztosította az illetmények havonkénti folyósítását, a törvényi előírások alapján a bírák és az igazságügyi alkalmazottak kötelező előresorolásából adódó illetmény-emeléseket. A növekedésben szerepet játszott továbbá a bírói illetményalap 2017. január 1-jétől történő 5%-os emelése, továbbá az igazságügyi alkalmazottak tekintetében 2017. szeptember 1-jétől végrehajtott új besorolás.

Az éves szinten rendelkezésre álló foglalkoztatottak személyi juttatásainak módosított előirányzata (2 492,4 millió forint) az illetményekeken felül fedezetet nyújtott

- a jubileumi jutalom összegére,
- bérkompenzáció fizetésére,
- egyéb munkavégzéshez kapcsolódó juttatásokra,
- a belföldi, külföldi napidíjak,
- a készenléti, ügyeleti díjak,
- a közlekedési költségtérítések,
- a szociális jellegű juttatások kifizetésére,
- a cafeteria rendszerében adható juttatások kifizetésére,
- céljutalom, teljesítményhez kötött jutalom fizetésére,
- ruházati költségtérítés kifizetésére.

2017. évben normatív jutalmazás nem volt.

2017. évben az átlagos statisztikai létszám a következőképpen alakult:

- választott tisztségviselő 1 fő
- bíró 49 fő
- bírósági titkár 14 fő
- szakirányú felsőfokú végzettségű tisztviselő 65 fő

➤ nem szakirányú felsőfokú és középfokú végzettségű tisztviselő	55 fő
➤ vezető	59 fő
➤ fizikai dolgozó	56 fő
	299 fő

A **külső személyi juttatások** teljesítése a tervezett 80,6 millió Ft-tal szemben 79,8 millió Ft-ra csökkent.

A **munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség** felhasználása, a személyi juttatások teljesítésével összhangban alakult. A munkaadókat terhelő járulékokra és szociális hozzájárulási adóra az elemi költségvetésben 605,1 millió Ft került jóváhagyásra. Év közben kormányzati, NGM hatáskörében, valamint irányító szervi, illetve intézményi hatáskörben egyenlegében 19,6 millió Ft előirányzat növekedésre került sor. A módosítások következtében éves szinten 624,7 millió Ft állt rendelkezésre a munkaadót terhelő járulékok és a szociális hozzájárulási adó kifizetésére. Az adó- és járulékfizetési kötelezettségeknek a Kúria mindig pontosan és határidőn belül eleget tett.

2.1.3. Dologi kiadások előirányzatainak és teljesülésének alakulása

A dologi kiadások fedezetére 2017. évben az elemi költségvetésben 289,7 millió Ft került jóváhagyásra, amely megegyezik az előző évi eredeti előirányzattal. A gazdálkodási keretet bővítette az előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele, az irányító szerv jóváhagyásával felhasznált 2017. évi bevételi többlet, valamint csökkentette az intézményi beruházásra, felújításra történő átcsoportosítások összege. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve dologi kiadásokra éves szinten 256,4 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2017-ben 248,9 millió Ft került felhasználásra a gazdálkodás zavartalanosságának biztosítása érdekében, ebből:

- Az épület üzemeltetésével összefüggő szolgáltatások nettó értéke (gáz, áram, víz- és csatorna, karbantartás, parkolási díj és egyéb üzemeltetési költség, stb.) mintegy 84,3 millió Ft.
- A továbbszámlázott szolgáltatások összértéke 29,4 millió Ft volt. Ez államháztartáson belülrre a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítéltábla felé került kiszámlázásra, államháztartáson kívülre pedig az étterem üzemeltetésére szerződött cég részére.
- A kommunikációs szolgáltatás értéke 6,5 millió Ft volt.
- Készlet beszerzésre (irodaszer, könyv, folyóirat, éven belül elhasználódó eszközök, stb.) mintegy 37,3 millió Ft-ot fordítottunk.
- Egyéb dologi kiadások 4,1 millió Ft befizetést teljesítettünk.
- A vásárolt termékek és szolgáltatások ÁFA vonzata 39,5 millió Ft, a kiszámlázott termékek és szolgáltatások ÁFA befizetése 43,0 millió Ft volt.
- A kiküldetési költségek 4,8 millió Ft kiadást jelentettek.

A Kúria az elmúlt évek során egyre nagyobb hangsúlyt fektet a gazdaságos, környezetbarát intézményi működésre. A gazdálkodásban a takarékosági szempontok messzemenően érvényesítésre kerültek. Például:

- nyílászárók cseréjének szakaszos megvalósítása hozzájárul a székház kedvezőbb energetikai működéséhez,
- a Magyar Közlönyök elektronikus formában történő elérhetővé tétele,
- világításkorszerűsítés.

2.1.4 A felhalmozási kiadások előirányzatának és teljesítésének alakulása

A felhalmozási jellegű kiadásokra az eredeti költségvetésben jóváhagyott 4 millió Ft-tal szemben 162,9 millió Ft-ot fordítottunk, amely mintegy 1,4-szerese az előző évi értéknek.

A Kúria a 2017. évi elemi költségvetésben felújítási előirányzattal nem rendelkezett, a módosított felújítási előirányzat a 2016. évről kötelezettségvállalással terhelt maradvány előirányzatosítását, továbbá a Jablonszky, illetve a Wagner Gyula program keretében elnyert 60 millió Ft-os támogatási összeget, valamint az év során intézményi hatáskörben történő előirányzat-átcsoportosítások összegét tartalmazza. Az évközi előirányzat-módosítások következtében felújításra éves szinten 160,4 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2017. évben 102,9 millió Ft került felhasználásra (részleges nyílászárócserére, világításkorszerűsítésre, tűzjelző rendszer kiépítésére, stb.), a rendelkezésre álló további 57,5 millió Ft összegű előirányzat felhasználása kötelezettségvállalással terhelt maradvány formájában áthúzódik 2018. évre. A Kúria – a pénzügyi lehetőségek függvényében – 2018. évre is tervezi folytatni az épület igen rossz műszaki állapotban lévő nyílászáróinak cseréjét, továbbá az elavult, a jelenlegi előírásoknak már nem megfelelő tűzjelző rendszerének korszerűsítését.

Intézményi beruházásokra a 2017. évi elemi költségvetésben 4,0 millió Ft került megállapításra. Az előző évi maradvány igénybe vételével, illetve az évközi előirányzat-módosítások következtében intézményi beruházásra éves szinten 81,0 millió Ft állt rendelkezésre, amely informatikai eszköz-, és szoftverbeszerzésekre, részleges klimatizálásra, valamint egyéb tárgyi eszközök, berendezési, felszerelési tárgyak beszerzésére nyújtott fedezetet. A 2017. évi tényleges kifizetés 60,0 millió Ft volt, a rendelkezésre álló további 21,0 millió Ft összegű előirányzat felhasználása kötelezettségvállalással terhelt maradvány formájában áthúzódik 2018. évre.

2.1.5. Egyéb működési célú kiadások előirányzatainak és teljesülésének alakulása

A 2017. évben ezen a jogcímen a került kifizetésre a Kvtv. szerinti befizetési kötelezettséggel érintett szociális hozzájárulási adóhoz kapcsolódó megtakarítás teljesítése (103,7 millió Ft), továbbá nemzetközi szervezetekben betöltött tagsága révén az éves fizetendő nemzetközi tagsági díjak összege (1,6 millió Ft).

2.2. A bevételek alakulása

2.2.1. A többletbevételek alakulása, a tervezettől való eltérés okai

A tervezett kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan nagyobb részt a költségvetési támogatás biztosította (94,1%). 2017-ben a Kúriának 47,9 millió Ft működési bevételi többlete keletkezett. A Kúria kiszámlázott intézményi működési bevételeinek túlnyomó része – eltérően más bírósági

intézmények hatósági bevételeitől – a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítéltábla közös épületben történő elhelyezéséhez kapcsolódó bevételből származik, mely továbbszámlázásból származó bevételi többlet a dologi kiadásoknál előzetesen megfinanszírozott közüzemi-, és épületüzemeltetési költségek fedezetére, továbbá a munkáltatót terhelő szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség hiányának pótlására nyújtott fedezetet. Bevételi többlet keletkezett továbbá a „Kúria Döntések” című kiadvány 2016. január 1-jétől megváltozott elszámolásából adódóan.

2017-ben a Kúriának gépjármű értékesítésből 0,7 millió Ft intézményi felhalmozási bevétele keletkezett.

2.2.2. A bevétel tervezettől való elmaradásának okai

A Kúriának 2017-ben nem volt bevételi lemaradása.

2.2.3. Követelésállomány alakulása, behajthatatlan követelések

A Kúriának 2017. évben sem közhatalmi bevétele, sem kintlévősége nem keletkezett.

2.3. Költségvetési-maradvány

2.3.1. A 2016. évi költségvetési maradvány főbb felhasználási jogcímei

A 2016. évben 143,9 millió Ft kötelezettségvállalással terhelt **költségvetési maradvány** keletkezett.

Intézményi beruházási keret terhére 28,8 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Informatikai eszközök beszerzése (monitor, szünetmentes tápegység, vezeték nélküli internetelérést biztosító eszközök, stb.) 2,8 millió Ft értékben,
- Egyéb tárgyi eszköz beszerzése (gépjármű, klíma, bútor, digitális telefonkészülék, kordonok, stb.) 26,0 millió Ft értékben

Felújítási keret terhére 43,9 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Épület felújítás (lépcsők részleges felújítása, pincei világítás korszerűsítése, garázs CO elszívásának kiépítése, külső homlokzati nyílászárók részleges felújítása, székház tűzjelző hálózatának kiépítése) 42,5 millió Ft értékben,
- Tárgyi eszköz felújítás (tárgyalótermi székek felújítása) 1,4 millió Ft értékben

Dologi kiadások terén az alábbi kötelezettségvállalások történtek, összesen 4,8 millió Ft értékben:

- Igénybe vett szolgáltatások (Kúria ítélező munkájának megismertetését célzó kisfilm elkészítése, gépjármű beszerzés után fizetendő regisztrációs adó, éves nagytakarítás,) 4,8 millió Ft értékben.

További költségvetési maradványok jogcímei:

- a 2016. december havi hóközi személyi juttatások SZJA és egyéni járulék vonzata, illetve a 2016. december hóra járó kompenzáció finanszírozása 36,7 millió Ft értékben,
- a 2016. december havi hóközi személyi juttatásokhoz kapcsolódóan fizetendő szociális hozzájárulási adó 29,7 millió Ft értékben.

2.3.2. A 2017. évi költségvetési maradvány alakulása, összetétele, keletkezésének okai

A 2016. évben 193,1 millió Ft kötelezettségvállalással terhelt **költségvetési maradvány** keletkezett.

Intézményi beruházási keret terhére 21,0 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Informatikai eszközök, immateriális javak beszerzése (LOG menedzsment rendszer, beszédfelismerő szoftver, szünetmentes tápegység, nyomtatók, stb.) 10,1 millió Ft értékben,
- Egyéb tárgyi eszköz beszerzése (klíma, bútor) 10,9 millió Ft értékben

Felújítási keret terhére 57,5 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Épület felújítás (világítás korszerűsítése, székház tűzjelző hálózatának részleges kiépítése, épület tetőhomlokzat részleges rekonstrukciója) 55,5 millió Ft értékben.
- Tárgyi eszköz felújítás (tárgyalótermi bútorzat részleges felújítása) 2,0 millió Ft értékben.

Dologi kiadások terén az alábbi kötelezettségvállalások történtek, összesen 7,5 millió Ft értékben:

- Üzemeltetési anyag beszerzése (energiatakarékos izzó) 1,6 millió Ft értékben.
- Egyéb szolgáltatások (sajtó kisfilmek elkészítése, éves nagytakarítás, energetikai terv, stb.) 5,9 millió Ft értékben.

További költségvetési maradványok jogcímei:

- a 2017. december havi hóközi személyi juttatások SZJA és egyéni járulék vonzata, illetve a 2017. december hóra járó kompenzáció finanszírozása 62,7 millió Ft értékben,
- a 2017. december havi hóközi személyi juttatásokhoz kapcsolódóan fizetendő szociális hozzájárulási adó 44,4 millió Ft értékben.

3. Egyéb

3.1. A gazdálkodás és a vagyonszerzés összefüggései

3.1.1. Vagyonszerzés

A befektetett eszközök értéke 65,6 millió Ft-tal növekedett az előző évihez képest.

Az immateriális javak és a tárgyi eszközök után az értékcsökkenést a tényleges használatnak megfelelően időarányosan számoltuk el. 2017-ban az értékcsökkenés növekedése 96,2 millió Ft volt.

Az értékvesztés módszerét nem alkalmaztuk, ugyanis az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló készlet, illetve követelésállomány ezt nem indokolta.

A rendelkezésre álló anyagi eszközök a Kúria szakmai tevékenységének ellátását és részbeni korszerűsítését biztosították. A pénzügyi lehetőségek függvényében azonban szakaszosan történik a változás.

A pénzügyi lehetőségeket messzemenően figyelembe vevő takarékos gazdálkodás eredménye, hogy a bíróság 2017-ben is valamennyi fizetési kötelezettségének határidőn belül eleget tett.

3.1.2. Gazdálkodás, a Kúria működési környezete

A Kúria gazdálkodása során alkalmazott legfontosabb rendszerek (GIIR, VIR, Nexonbér, NexonHR) 2017-ben a jogszabályi előírásoknak megfelelően működtek.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján 2016. január 1. napjától a nem kormány irányítása alá tartozó költségvetési szerveknek az illetmény-számfejtési és TB kifizetőhelyi feladatait a Magyar Államkincstár látja el a központosított illetmény-számfejtési rendszeren (a továbbiakban: KIRA) keresztül. A Bírósági Fejezet, ezen belül a Kúria vonatkozásában a KIRA programhoz való csatlakozás 2017. január 1-jével megtörtént.

3.1.3. Egyéb működési feltételek

BIIR rendszer használata:

A központi alkalmazások funkcionális működésével viszonylag kevés probléma merült fel. A legtöbb hibabejelentés az elektronikus ügyintézésrel kapcsolatosan, a BIIR rendszerhez kapcsolódóan érkezett.

A BIR-o rendszer tekintetében továbbra is biztonsági kockázatot jelent a már több éve nem támogatott MySQL 4.0 adatbáziskezelő-rendszer használata.

A program frissítések során még mindig nem került megoldásra az "egyéb fél", illetve gyakori felek keresése, valamint a munkát segíteni hivatott válogatás funkció bizonyos fontos részei folyamatos hiba kódot küldenek.

Továbbá bizonytalanná teszi a munkát, hogy nem követhető nyomon, hogy az akta elektronikusan is továbbításra került az alsó fokú bíróságra.

A bíróság honlapjának működtetése

A bíróság belső honlapjának működtetése (Intranet):

2017. évben megújításra került a Kúria Intranet oldala, a honlaphoz hasonló struktúra került kialakításra, a tartalmak újrendezésre kerültek. Intranet oldalunk az "Alkotmányjogi panaszok" oldallal bővült, melynek kialakítását belső fejlesztésben végeztük.

A bíróság külső honlapjának működtetése:

A Kúria honlapjának karbantartását a szakmai tartalomért felelős szervezeti egységekkel közösen végzik az Informatikai Osztály munkatársai.

2017. évben a következő új tartalomtípusok kerültek kialakításra a honlapon:

Konzultációs testületek véleményei

Tárgyalási jegyzék

A honlapunkat 2017-ben mintegy 604 ezer alkalommal keresték fel az érdeklődők, ami az előző évihez képest kb. 9%-os növekedés.

Az informatikai biztonsági szabályzat érvényesülése a tárgyévben

A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) 2005. júniusától rendelkezik helyi informatikai biztonsági szabályzattal, mely 2017. évben aktualizálásra került. Az aktualizálás során szabályzatba bekerült az informatikai biztonsági kockázatok kezelésével, az informatikai rendszerek felügyeletével, az informatikai szolgáltatásokra vonatkozó szerződések megkötésével és az informatikai rendszerek ellenőrzésével kapcsolatos követelmények.

Az informatikai biztonsági kockázatok felmérése 2017. évben is elkészült. A kockázatok felmérése a Nessus sérülékenység-vizsgáló rendszer tesztjeivel is kiegészült. A teszteket az Informatikai Osztály munkatársai minden szerverre, és a fontosabb munkaállomásokra is lefuttatták. A jelzett biztonsági hiányosságokat - amennyiben ez nem akadályozta a rendszerek működését - pótolták.

A Kúria minden olyan számítógépén központi beszerzésű vírusvédelmi rendszer üzemel, amelyre a rendszer telepíthető. A vírusvédelem menedzsmentjét, automatikus frissítésének felügyeletét az illetékes rendszergazdák ellátják. 2017. évben a Kúria áttért az OBH központi vírusvédelmi menedzsment rendszerére, ezáltal az otthoni használatra kiadott laptopok vírusvédelmének felügyelete is lehetségessé vált, továbbá egy vírustámadás esetén külső, szakértői támogatás azonnal biztosított.

2017. évben vírus, kártékony kód nem okozott kárt a Kúria informatikai rendszerében.

A Kúria szerverein és munkaállomásain futó Microsoft termékek (Windows, Office, Internet Explorer, stb.) havi biztonsági frissítéseinek, javításainak a belső hálózaton belüli, ütemezett központi telepítéséhez és felügyeletéhez egy külön menedzsment szerver került beüzemelésre. A menedzsment rendszer hozzájárul a biztonsági rések elhárításához, a működési hatékonyság és az informatikai biztonság megfelelő szintjének fenntartásához.

A Kúria a belső hálózatának működését tűzfalal határolja el a bíróságok hálózatától. Ez lehetővé teszi, hogy csak szabályozott adatforgalom folyhasson a Kúria rendszerei és a bíróságok hálózat vagy az Internet felé. A tűzfal egyben a forgalom naplózását is biztosítja.

A Kúria belső hálózatán radius szerver üzemel, amely biztosítja, hogy a hálózatra csak a szerver által engedélyezett eszközök csatlakozhassanak. Idegen eszköz csatlakoztatásakor automatikusan riasztást küld a rendszergazdáknak.

Az informatikai rendszer biztonságát, rendelkezésre állását szolgálja az éves karbantartási terv, illetve az éves informatikai ellenőrzési terv is, mely egyrészt biztosítja az eszközök tervszerű, dokumentált átvizsgálását, karbantartását, valamint a rendszergazdák munkájának ellenőrzését, a mentések tesztelését is. A tervezett karbantartások és ellenőrzések 2017. évben rendben lezajlottak.

A Kúria szerverszobájában és telefonközpontjában vészvilágítási rendszer kiépítése és a hőmérséklet felügyeleti rendszer megújítása történt 2017. évben. A vészvilágítási rendszer áramszünet esetén automatikusan aktiválódik, továbbá a hőmérséklet érzékelésen felül mindkét helyiségben a páratartalom szintje is ellenőrizhetővé vált.

Az informatikai biztonság terén továbbra is gondot okoz, hogy az országos informatikai rendszerek üzemeltetése nem szabályozott, a felelőségek elhatárolása a helyi és a központi üzemeltetés között nem valósul meg. Az országos informatikai biztonsági szabályzat 2017. évben sem került aktualizálásra, így továbbra is a 2004-ben életbe lépett szabályzat van érvényben.

Az informatikai eszközállomány

A 2017. évben OBH központi beszerzés keretében 44 db PC, 31 db monitor, 27 db helyi multifunkciós nyomtató, 4 db nagy teljesítményű multifunkciós nyomtató, és 1 db színes nagy teljesítményű multifunkciós nyomtató szállítására került sor az elektronikus ügyintézés támogatására. A hálózati eszközeink lecseréléséhez 18 db switch szállításáról intézkedett az OBH, azonban mivel a szükséges kiegészítő eszközök nem érkeztek meg, ezért ezeket egyelőre nem tudtuk üzembe helyezni. 2017. év végén 21 db beszédfelismerő szoftver szállítására kötöttünk szerződést központi forrásból, mely új területtel bővíti a bírói munka támogatását.

Saját hatáskörben 25 db notebook, 5 db iPad, 24 db 24"-os moniror beszerzésére került sor. Szintén saját hatáskörben kiépítésre majd bővítésre került a Kúria wifi hálózata, mely a rendezvények, a munkatársak és az ügyfelek mobil Internet elérését támogatja.

Megtörtént az országos szolgáltatásként működő határozatok adatbázis korszerűbb szerverre telepítésére, ezzel további évekre biztosítottuk a rendszer üzemeltethetőségét. A fentiekén kívül további, kisebb jelentőségű eszközbeszerzésekre is sor került saját hatáskörben.

Az informatikai alkalmazások

2017. évben saját hatáskörben alkalmazás fejlesztés nem készült.

A központi szolgáltatások tekintetében az Internet és a központi rendszerek elérése okozott jelentősebb problémát, mely az év végére megoldódott. Mivel bizonyos feladatok a központi rendszerek hiányában vagy egyáltalán nem végezhetőek el, vagy csak jelentősen lassabban papír alapú ügyintézással lehet őket részben pótolni (pl. elnöki iktatás, gazdasági tevékenységek, elektronikus levelezés), ezért a központi rendszerek rendelkezésre állása, valamint az NTG hálózati kapcsolat működése kritikus fontosságvá vált a bíróságok működéséhez.

Informatikai képzések

Az informatikai biztonság tudatosság növelés érdekében 2017. évben a Kúria informatikusai oktatásban részesültek, továbbá a Kúria elnöke sikeresen elvégezte a jogszabályban előírt, a Nemzeti Közsolgálati Egyetem által szervezett információ biztonsági továbbképzést.

A jövőben is fontosnak tartjuk a megfelelő irányú informatikai képzéseket, illetve a már megtartott képzések dokumentációjának központi elérhetővé tételét.

Budapest, 2018. július „ 4 „.

Dr. Darák Péter
elnök